

Uredništvo: aprava: Ljubljana, Kopitarjeva 23-25-26. Mesečna naročnina 23 lit. — Ček. rač. Ljubljana 10.630 sa naročnino in 10.394 sa inzerat. Izključno zastopstvo za oglaševanje in izdajanje: UPI S. A. Milano. Rokopisov ne vračamo.

SLOVENE

DECEMBER-1944

12

TOREK

Neuer Grossangriff

Im Raum östlich Aachen entbrannt

Verbissenes Ringen bei Saarlautern — Starke Feindangriffe in Mittelitalien zusammengebrochen — Bolschewistischer Brückenkopf an der Donau zerschlagen — 34.000 BRT und zwei Zerstörer versenkt

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 11. Dezember. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: Nach starker Artillerievorbereitung trat die Erste nordamerikanische Armee gestern im Raum östlich Aachen zum vierten Grossangriff an. Erbitterte Kämpfe sind mit dem an einigen Stellen in unser Hauptkampffeld eindringenden Gegner im Gange. Beiderseits Saarlautern dauert das verblissene Ringen um unsere Befestigungsanlagen an, ohne dass sich die Lage wesentlich veränderte. Zwischen Saargemünd und Hagenau setzte der Feind seine Angriffe auf breiter Front mit verstärkter Wucht fort. Durch sofort angesetzte Gegenstöße wurde er nach einigen Kilometern Geländegewinn aufgefangen. Im Südteil von Saargemünd und in Hagenau sind heftige Strassenkämpfe entbrannt. Auch im südlichen Elsaß stehen unsere Truppen an den bisherigen Schwerpunkten weiter in hartem Abwehrkampf. An ihrer Standhaftigkeit scheiterten zahlreiche Angriffe des Gegners oder blieben nach geringen Bodengewinnen liegen. Störungsfeuer unserer Fernkampfwaffen, vor allem auf London, dauerte an. In Mittelitalien brachen starke feindliche Angriffe gegen unsere neu gewonnenen Stellungen südwestlich Faenza im zusammengefassten Abwehrfeuer zusammen. Im Sumpfgebiet nördlich und nordwestlich Ravenna lebte die Kampftätigkeit gestern wieder auf.

An der Donau zerschlugen unsere Truppen den feindlichen Brückenkopf nordwestlich Vukovar. Die Masse eines feindlichen Regiments wurde dabei vernichtet. Stärkere Angriffe der Sowjets südöstlich der Stadt blieben erfolglos. In Ungarn führten die Bolschewisten zwischen Drau und Plattensee und an der Enge von Stuhlweissenburg erfolglose Einzelangriffe. Die Versuche starker sowjetischer Infanterie- und Panzerkräfte, den Einbruchsraum nördöstlich Budapest nach allen Seiten auszuweiten, wurden in harten Kämpfen vereitelt. In einem Abschnitt wurden von 18 angreifenden feindlichen Panzern 17 abgeschossen. Im Raum von Mißkole und im Südteil der Ost-Slowakei verstärkte die Bolschewisten ihre Angriffe durch Zuführung mehrerer aufgerückter Schützen-Divisionen und Panzerverbände. Ihre Durchbruchversuche scheiterten an der Standhaftigkeit unserer Divisionen unter hohen blutigen Verlusten. Gegen örtliche Einbrüche nördlich Mißkole sind Gegenmassnahmen eingeleitet. Das Reichsgebiet beiderseits des Rheins war auch gestern das Ziel feindlicher Tiefflieger; ausserdem griffen amerikanische Terrorbomber mehrere Orte, vor allem die Städte Koblenz und Bingen, an. Im Kampf gegen den feindlichen Nachschubverkehr versenkten unsere Unterseeboote 5 Schiffe mit 34.000 BRT und 2 Zerstörer.

Razvnel se je nov velenapad

na področju vzhodno od Aachena

Ogorčene borbe pri Saarlauternu — Močni sovražni napadi v srednji Italiji so se zrušili — Boljševiško predmostje ob Donavi razbito 34.000 ton in dva rušilca potopljena

Führerjev glavni stan, 11. dec. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Po močni topniški pripravi je pričela večeraj 1. severnoameriška armada na področju vzhodno od Aachena svoj četrti velenapad. S sovražnikom, ki je ponekod vdrl v našo glavno bojno črto, so se razvili ogorčeni boji. Ob obeh straneh Saarlauterna se nadaljujejo ogorčene borbe za naše utrjene naprave, ne da bi se položaj bistveno spremenil. Med Sarregueminesom in Hagenauom je napadal sovražnik dalje na široki fronti in z ojačenim silovitostjo. S takojšnjimi protisunkmi smo ga po nekaj kilometrskem napredovanju zaustavili. V južnem delu Sarregueminesa in v Hagenauu so se razvili siloviti poulični boji. Tudi v južni Alzaciji bijejo naše čete na dosedanjih žariščih še nadalje hude obrambne boje. Ob njihovi odpornosti so se izjalovili številni nasprotni napadi, ali pa so se ustavili po malenkostnem napredovanju. Motilni ogenj našega daljnostrelnega orožja smo nadaljevali zlasti na London. V srednji Italiji so se zrušili močni sovražni napadi proti našim novo pridobljenim postojankam jugozapadno od Faenze v strnjem obrambnem ognju. V močvirnem ozemlju severno in severozapadno od Ravenna so spopadi večeraj zopet oživel.

Churchillov govor

Brezizglednost angleške zunanje politike

Stockholm, 10. dec. V odgovor na razne očitke angleški vladi zaradi dogodkov v Grčiji je imel Churchill v Spodnji zbornici velik govor, ki ni nakazal nikakršnih novih političnih problemov in ki je skril za velikim besedičenjem le politično slabost in bankrotstvo imperija. Churchill je govoril o zmešnjavi v Belgiji, Italiji in Grčiji, kot da bi ne mogel istega poročati iz številnih ostalih dežel, kamor so prišle skupaj z angloameriški četami lakota, državljanska vojna in anarhija. Toda Churchill je s tem, da se je omejil zgolj na te tri države, priznal, da ima Anglija le v teh državah pravico uganjati politiko, dočim so postale vse one, ki jih ni omenil, območje Churchillovih boljševiških prijateljev. Churchill je zelo mnogo žongliral z besedo demokracija ter je poskušal najti trdno formulo za to, kaj naj bi ta beseda pomenila. Pri tem je izrekel tudi naslednje besede: »Zadnje, kar bi slišalo demokracija, pa je zakon drhali, ki si hoče z oboževanimi gangsterskimi tolpmi utreti pot v mesta, zasesti policijske postaje in vladne urade ter se trudi, da bi uvedla totalitarni režim.« Churchill je pozabil, da se je sam boril za ta sistem in sam dajal pomoč drhali, ki si sedaj pokušna urediti svoje zahteve. Ko je tožil, da mora hoditi Anglija po težki in boleči poti in ko je obžaloval

Nemške sile v obrambi in napadih

Berlin, 11. dec. Hudi, a krajeno omejeni boji na zahodnem bojišču in pri Budimpešti ter uspešni protinapadi v Italiji pa med Dravo ter Blatnim jezerom so označevali v soboto položaj na bojiščih. Na zahodu je privlačevala črta ob Saari še nadalje zelo močne sovražne napade. Tudi med Saaro in Renom so Amerikanci ojačili svoj pritisk. Trenutno skušajo na vsem odseku med Merzigom ob Saari in Hagenauom v zgornjerenski dolini strniti svoje številne posamezne sunke v enoten naval na široki fronti, s katerim hočejo udariti na nemški zahodni branik. Toda doslej so prišli v stik z nemškimi utrdami šele pri Saarlouisu, na vseh ostalih odsekih pa razbijajo svoje sile v napadih na prednje postojanke ali pa na naprave stare Maginotove črte, ki jih Nemci pri obrambi souporabljajo. Glavni sovražni pritisk je bil v soboto napreren proti Saarlouisu, črta med Sarregueminesom in Rohrbachom ter proti Hagenau. Na ozkem sovražnem predmostju ob obeh straneh Saarlouis je bitka prav tako silovita, kot je bila v najtežjih dneh bitke pri Aachen. Nepristano se siple na branice topniški ogenj, vmes pa pojo strojnice. Sneg, ki naletava v kosih, je razmočil tla, tako da se oklepni globoko vdirajo. Grenadirji vrše vedno znova protinapade. V borbah ob blizu so iztrgali napadalcem nadaljnje skupe bunkerjev pri Dillingenu in Rodnu, severnem predmostju Saarlouis. Kljub ponovnim napadom je obdržal sovražnik v glavnem na svojem dosedanjem ozkem pasu ob bregu. Tudi južno od Sarregueminesa niso mogli Amerikanci razširiti mest, koder so prišli preko Saare, v večja in močnejša predmostja. Njihovi poskusi, da bi udarili proti severu in obkolili Sarreguemines so obležali v ognju pred Maginotovo črto. Nasprotnik je imel zlasti v pouličnih bojih v Rohrbachu zelo težke izgube. Kot novo žarišče se je izoblikovalo v nedeljo področje okrog Hagenaua. Severnozahodno od mesta so napadli Amerikanci pri Reichshofnu, južno pa pri Bischweilerju. Čeprav so udarili z močnimi silami so napredovali le na jugu. Energični protinapadi so vrgli sovražnika iz dveh južnih predmestij Hagenaua ter so mu preprečili, da bi dalje proti vzhodu prekoračil Moder. V srednji Italiji napredujejo Nemci pri Pideuri, ob razvodu med rekama Lamone in Senio, ter ob cesti jugozapadno od Faenze, počasi, a vztrajno. Nasprotniku so iztrgali zopet važne dele ozemlja pridobljenega v zadnjih dneh z visokimi izgubami. Ostali boji na italijanskih bojiščih so imeli le podrejeni značaj. Na Balkanu so izvedle nemške čete enako uspešne protinapade. V zapadnem Sremu so se energično uprle tamkaj napadajočemu sovražniku. Zadale so mu pri Otoku in Vukovaru pomembne izgube. V gorovju severno od izvirov Morave in v južni Črni gori so vrgle napredujoče boljševiške sile nazaj. Ceste v dolini Bosne pa so očistile komunističnih tolpe. Med Dravo, Blatnim jezerom in Donavo so se nadaljevali nemški protinapadi. Dočim niso imeli med Dravo in železnico zahodno od Kaposvara napadajoči boljševiki nikakih večjih uspehov, so napredovale nemške in madžarske čete tik južno od Blatnega jezera, koder so s protinapadi zavzele kraje Balaton, Ujlak in Kereštur. Poleg tega so zožile med vzhodnim koncem Blatnega jezera in Donavo krajneje sovražne vdore. Boj za Budimpešto se je razvil na odsekih pri Csepelu in Hatvanu, koder so Nemci preprečili z obrambo številnih sovjetskih napadov boljševiški prodor proti madžarski prestolnici ter utrdili področje severno od Donavinega kolena pri Vaczu skupno z zaježitvijo sovražnega vdornega klina ob gorovju Matra.

Obletnica trojnega pakta

Tokio, Ob obletnici podpisa vojaške zveze, na katero se opira trojni pakt, bo priredil po Domejevi vesti zunanji minister Sigemitsu jutri večer v svojem uradnem stanovanju banket. Udeležili se ga bodo nemški poslanik, italijanski odpravnik poslov in ostali visoki dostojanstveniki iz zavezniških dežel. Istega večera bodo po radiju medsebojno izmenjali pozdrave zunanji minister Sigemitsu, nemški zunanji minister von Ribbentrop in Musolini v svojstvu italijanskega zunanjega ministra.

Kako si London predstavlja »V 2«

Stockholm, 10. dec. Britanska poročevalska služba je bila mnenja, da lahko poda podrobnosti o nemškem daljnostrelnem orožju »V 2«. Po njenih izjavah si predstavljajo v Londonu »V 2« kot ogromno raketo, katere akcijski radij znaša približno 320 km in ki leti s hitrostjo kakih 3600 km na uro. Ta hitrost je mnogo večja od hitrosti zvoka, tako da se sliši šum, katerega izstrelek povzroča, šele po eksploziji. Po mnenju Britancev doseže »V 2« višino 100 kilometrov. Ti podatki kažejo, da imajo v Londonu precej nejasne predstave o poletu tega izstrelka. O njegovem učinku britansko letalsko ministrstvo seveda poimoma molči. To dela najbrž zato, ker se je angleški narod sam na lastne oči najbolj počul o njegovem strahotnem delovanju.

Hrvaška bo zvesto izpolnila svojo dolžnost

Zagreb, 11. dec. Ob priliki prevzema predsedstva hrvaško-nemškega društva je govoril hrvaški prosvetni minister dr. Makaneč na velikem javnem zborovanju, koder je nastopil tudi nemški poslanik SA Obergruppenführer Kasche. Poslanik Kasche je dejal, da sta v preteklem stoletju Nemčija in Hrvaška hodili po mnogih skupnih poteh ter da sta imeli skoraj vedno iste boje. Priznanje nezavisne hrvaške države tvori temelj za celotno politično sodelovanje med Nemčijo in Hrvaško. Temu cilju se upira predvsem boljševizem. Kasche je opozoril na visoko obveznost, ki jo obema borečima se narodoma nalagajo njihovi mrtevci ter je pozval Hrvate k brezobzirnemu boju proti izdajalcem. Nič manjšega pomena kot napor borcev na bojišču niso donosni delavci, zaradi česar sta slabo delo in pomanjkljiva pripravljenost za delo v službi domovine prav tako sramotna, kot bojazljivost pred sovražnikom. Hrvaški narod se v teh težkih borbah ni pustil zbežati niti s sovražnikovo propagando, niti z opustošenji, ki so jih v deželi povzročile tolpe, katere uporabljata London in Washington kot topovsko hrano. Hrvaška je zvesto izpolnjevala svojo zavezniško dolžnost. To je predvsem neminljiva zasluga ustaškega pokreta.

Škandal v Lurdu

Basel, 8. dec. Švicarski katoliški krogi so dobili žalostno poročilo o škandaloznem dogodku v svetovnanem francoskem romarskem mestu Lurdu. Poročilo pravi, da so se zbrali v Franciji živeči Flamci in Valonci k zahvalni službi božji v Lurdu. Med nagovorom flamskega župnika de Bergeja je oboževana komunistična tolpa napadla vernike, jih med grdim zanikanjem razporedila ter pela internacionalo. Ko se je skušal duhovnik zoperstaviti takšnemu postopanju, so ga pretepli in vrgli po kamnitih stopnicah, kjer je nezavesten obležal. Istočasno so obiskali Bernardino votlino ameriški vojaki, med katerimi so bili tudi častniki in so bili tako neprosto-voljne priče skrutine tega svetega mesta. Ne da bi z besedo protestirali proti postopanju boljševiške drhali so se s svojimi avtomobili mirno odpeljali. To res žalostno poročilo o komunističnem divjaštvu, ki se ne ustavi ne pred narodnimi in ne pred verskimi svetinjami, je samo po sebi tako jasno zgovorno, da ne potrebuje nikakega posebnega komentarja. Ravnodušno postopanje ameriške soldateske pa nam lepo dokazuje splošno miselnost ameriškega vojaštva, ki mu prav nič ni mar evropska kultura, ki jo hoče boljševizem do zadnjih korenin iztrebiti.

Bononi sestavil vlado

Milan, 10. dec. Rimski radio javlja, da je ponudil Bononi voditelju krščansko-demokratske stranke De Gasperiju mesto zunanje ministra. Gasperi je ponudbo sprejel s pridržkom, da bo dosežen o zasedbi ostalih ministrskih mest sporazum s strankami, ki so zastopane v vladi.

Moskva 1941—1943«

Bern, 9. dec. V svoji knjigi »Moskva od leta 1941—1943«, ki je sedaj izšla v švici in o kateri sedaj razpravlja list »Neue Zürcher Zeitung«, opozarja pisatelj Henry P. Cassidy, dopisnik »Associated Pressa« v Moskvi, da »živi inozemec v današnji Sovjetski zvezi kot v getu ter da je kot z nekim nevidnim zidom ločen od življenja domačega prebivalstva ter da ne more vedeti ne le za tajnosti boljševiškega državnega vodstva temveč niti ne za dejstva, ki so znana vsakemu človeku na svetu.«

Omembe vredna so nadalje njegova izjava o cerkvenih razmerah v Sovjetski zvezi. Piše, da je knjiga patriarha Sergija »Resnica o veri v Sovjetski zvezi«, ki jo imajo danes v nemškem prevodu tudi v švici in ki jo smatrajo nekateri kot dokaz, da so trditve o cerkvenem preganjanju v Sovjetski zvezi samo zlonamerne izmišljotine protiboljševiških krogov, namenjena le za inozemstvo. Z ozirom na nezaupanje, ki je vladalo med Sovjeti in njihovimi zavezniki od leta 1941 do 1943, meni Cassidy, da ne more spodati nobenih razveljavljaj zaključkov »ga bodoče prijateljske odnošaje med zavezniki.«

Amsterdam. Reuter poroča, da se je večeraj končala generalna stavka v Solunu.

čije, temveč tudi Baltik, Poljsko, Bukarešto in Sofijo. Njih poveljnik Stalin je dober Churchillov prijatelj. Tega se je ministri predsednik tudi zavedal ter ni zato niti z besedo omenil Moskve in Sovjetov.

Stockholm, 11. dec. Nedeljsko uradno poročilo generala Scobieja pravi med drugim sledeče: Položaj v Atenah in Pireju je nespremenjen. Uporniki ojačujejo svoje napade v vzhodnih predmestjih. Glavni stan kraljeve angleške mornarice v Pireju so uporniki obstreljavali z granatami. V središču Aten so ELASove čete odločno napadle orožniške vojašnice. V Pireju napreduje čiščenje obale vzhodno od luke, vendar so naleteli čete vespovsod na žilav odpor. S solunskega in patraškega področja prihajajo poročila o pripravljalajočih se velikih bojih. Poročila pravijo, da pripravljajo uporniki jarke in utrdbe.

Angelska poročevalska služba javlja iz Aten, da so se boji tamkaj ponoči zopet razplameli. ELASove čete so napravile v mesečini več napadov na vojašnice, v katerih je sedež britanske planinske brigade. Ultimati grške vlade gverilcem, naj položijo orožje, je potoke.

Amsterdam. Reuter poroča, da se je večeraj končala generalna stavka v Solunu.

čije, temveč tudi Baltik, Poljsko, Bukarešto in Sofijo. Njih poveljnik Stalin je dober Churchillov prijatelj. Tega se je ministri predsednik tudi zavedal ter ni zato niti z besedo omenil Moskve in Sovjetov.

Stockholm, 11. dec. Nedeljsko uradno poročilo generala Scobieja pravi med drugim sledeče: Položaj v Atenah in Pireju je nespremenjen. Uporniki ojačujejo svoje napade v vzhodnih predmestjih. Glavni stan kraljeve angleške mornarice v Pireju so uporniki obstreljavali z granatami. V središču Aten so ELASove čete odločno napadle orožniške vojašnice. V Pireju napreduje čiščenje obale vzhodno od luke, vendar so naleteli čete vespovsod na žilav odpor. S solunskega in patraškega področja prihajajo poročila o pripravljalajočih se velikih bojih. Poročila pravijo, da pripravljajo uporniki jarke in utrdbe.

Angelska poročevalska služba javlja iz Aten, da so se boji tamkaj ponoči zopet razplameli. ELASove čete so napravile v mesečini več napadov na vojašnice, v katerih je sedež britanske planinske brigade. Ultimati grške vlade gverilcem, naj položijo orožje, je potoke.

Amsterdam. Reuter poroča, da se je večeraj končala generalna stavka v Solunu.

čije, temveč tudi Baltik, Poljsko, Bukarešto in Sofijo. Njih poveljnik Stalin je dober Churchillov prijatelj. Tega se je ministri predsednik tudi zavedal ter ni zato niti z besedo omenil Moskve in Sovjetov.

Stockholm, 11. dec. Nedeljsko uradno poročilo generala Scobieja pravi med drugim sledeče: Položaj v Atenah in Pireju je nespremenjen. Uporniki ojačujejo svoje napade v vzhodnih predmestjih. Glavni stan kraljeve angleške mornarice v Pireju so uporniki obstreljavali z granatami. V središču Aten so ELASove čete odločno napadle orožniške vojašnice. V Pireju napreduje čiščenje obale vzhodno od luke, vendar so naleteli čete vespovsod na žilav odpor. S solunskega in patraškega področja prihajajo poročila o pripravljalajočih se velikih bojih. Poročila pravijo, da pripravljajo uporniki jarke in utrdbe.

Angelska poročevalska služba javlja iz Aten, da so se boji tamkaj ponoči zopet razplameli. ELASove čete so napravile v mesečini več napadov na vojašnice, v katerih je sedež britanske planinske brigade. Ultimati grške vlade gverilcem, naj položijo orožje, je potoke.

Amsterdam. Reuter poroča, da se je večeraj končala generalna stavka v Solunu.

čije, temveč tudi Baltik, Poljsko, Bukarešto in Sofijo. Njih poveljnik Stalin je dober Churchillov prijatelj. Tega se je ministri predsednik tudi zavedal ter ni zato niti z besedo omenil Moskve in Sovjetov.

Spominu nedolžnih z Jesenic

Na Jesenicah je komunistična organizacija SKOJ v četrtek dne 29. novembra ob 3 popoldne zagrešila strahotno zločin nad slovensko mladino. V mesčansko šolo so namreč namestili pekarski stroj, ki je sredi pouka eksplodiral, razrušil šolo in pokopal pod ruševinami 30 deklet v starosti od 9 do 11 let. 7 od njih in učiteljica so bile takoj mrtve. 12 jih je bilo težko ranjenih, 7 lažje. Ostudni zločin je strgal zadnjo krinko OF-e na Gorenjskem in vsa Gorenjska danes z gnusom zavrača zločince nedolžnih otrok.

V spomin nesrečnim žrtvam je v imenu slovenske mladine govoril v petek 8. decembra zvečer po ljubljanskem radiu g. Nikolaj Jeločnik. Njegov govor prinašamo v celoti.

Bolj od življenja je smrt rodovitna! Tako razmišlja romar, ki roma po slovenski zemlji in gleda nje prelepe in pije nje boleč. Na gričih bele cerkvice, pomniki preteklosti, v kamen vtisnjeni izraz trpljenja in veselja, bolečine in radosti, klicar žive vere in zahvale Najvišjemu, da je naš rod očeval, ga varoval in branil pred tatarskimi navali, pred turškimi ognji, pred poplavo modernega brezboštva. Ozreš se za njimi in začuden spoznaš — ni jih več! Ruševine in kadež se pekel, to je vse, kar je od njih ostalo. Iščete šole — ne najdet jih, gledate za slovensko vasjo — kup ožganih travov in počrnelega zidovja. Stikaš po slovenskih gorah, na vsakem koraku paletiš na svežo gomilo, ki te opominja vsevidij — slovenski človek je tod za kovan.

Morilci in požigalci hodijo po naši zemlji in oznanjajo svoj evangelij srpa in kladiva. Črna zarota je v njih sreči, črna zarota o smrti in poginu malega naroda.

Bolj požigajo, bolj rušijo, bolj koljejo in mora — bolj jim kličejo tisočeri neznan grobovi, bolj odmeva klic Jelen-dola, Mozila in Krimske jame v strahotno prerokbo in opomin malodušnim, v pogum zvestim, v obtožbo izkoreninjenih: bolj od življenja je smrt rodovitna!

Tudi Jesenice kličejo danes poslednjim malodušnim in omahljivim, tudi one oznanjajo morilec slovenskih otrok: Kri mučenec, ki jih je dala slovenska mladina na Jesenicah, je seme novih, o-jeklenih borec za življenje naroda, je blagoslov vsem, ki se zanj trudijo in trpe, je izliv najslajše ljubezni do slovenske zemlje in njene bodočnosti.

Ni čas, da bi točili solze, niso trenutki, ki bi nam narekovali obup, ni ura, ki bi nam izpulila oročje iz rok, da bi se kot slepa raja predali na milost in nemilost v suženjstvo rdečim politikom in njih ofarskim evnuhom. Čas je marveč, trenutek je tak in ura je udarila, ko dejanje tistega rdečega krvokola, ki narodu pobije otroke in mu uničuje bodočo rast ne sme biti neizgovorno.

Ce gledamo danes porušeno zidovje jeseniške šole in se zavedamo, da je pod temi ruševinami za zmago svojega slovenskega prepričanja in zvestobe narodu po boljšejiški zaroti izkravalo sedmero dekliških src, ki so komaj začela utripati v življenje in v prebujajočo se pomlad, potem je dolžnost slehernega Slovenca, posebno pa še dolžnost vseh

tistih, ki jim beseda narod ni vsakdanja fraza, marveč gledajo v njej vse, kar najvišjega in najbolj plemenitega na tej naši zemlji gledati morejo, da javno obsodijo morilce naših otrok in da pred Bogom in pred ljudmi pokličejo na odgovornost one, ki jih je bil med zdravo pšenico slovenskega poštenja kot ljuško zasejal azijski židovski satanizem. Te noči obsoja kot prva slovenska mladina in svojo obsodbo kliče Boga in ves narod za pričo:

na Jesenicah smo pokopali nove mučenice iz vrst slovenske mladine, pokopali smo nedolžne slovenske deklice, ki so imele vse pogoje, da nam rastejo v zdrave in poštene slovenske matere!

Povabil bi vse tiste, ki računajo na kapital žive slovenske krvi in hočejo iz nje delati dobičke za svoj umazani židovski boljševiski žep: povabil bi vse naše visoke meščane, ki še do danes niso razumeli ali pa nečejo razumeti bolečnega krika slovenske zemlje, ki še večjim in številnejšim narodom, kot smo mi, izjavila občudovanje naše vztrajnosti, da z veselim seže v roko slovenskemu fantu in z njim ramo ob ramo stopa v skupnem boju novim dnem in novim zarjam nasproti v prenovljeni, pomirjeni in boljševiska prosti Evropi; povabil bi tudi vse, ki še vedno trobentajo o krščanskem usmiljenju in o ljubezni do bližnjega, ki imajo za zločince vedno pripravljene izgovore, mučenice pa blatio s posvami in zasmehovanjem; povabil bi tudi tiste, ki v svoji veliki skrbi za svoj narod, kot jim je bila od Boga samega naložena, kličejo naravnost bogokletno »Oče odpusti!« — povabil bi jih vse te na Jesenice in jim tam pod Karavankami pokazal sedem svežih slovenskih grobov, pokazal sedem skrušenih delavskih očetov in mater, pokazal ranjene in pohabljenе, pa bi jih vprašal: kako boste vi svoja čustva in svoje ponašanje v teh dneh zagovarjali pred bodočnostjo, ki nam je vsevidij bližja?

Sedem slovenskih deklet in njih učiteljica je moralo kot nežni cvet, ki se je bil pravkar razkril, dati svoja mlada, cvetoča življenja zato, da se zaslepljenim odpro oči, da izgubljajo najdnejo pot, da zvesti ne omahnejo v boju, ki so ga začeli za zmago poštenja in pravice.

Sedem slovenskih deklet so umorili brezvestni boljševiski plačanci s svojim pekarskim strojem, zato da njihova smrt dokazuje resnično zapovedi naših dni:

bolj od življenja je smrt rodovitna!

Kot so morilci brez priznanja kogar koli drugega sklenili zaroto nad malim slovenskim narodom in ga obsodili na smrt, tako tudi narod, ki je bil izdan in prodan po krivdi svojih lastnih propadlih in izkoreninjenih sinov in hčera nočjo ne išče nobenega priznanja od zunaj, marveč je trdno odločen, da sam obratuna iz svojih lastnih zdravil sil z morilci svojih otrok! Zato tudi ta mali narod, ki je moral v teh štirih letih več hudega in grozotnega prestati kot drugi večji in številnejši narodi, nikdar in nikoli ne bo dopustil, da bi ga kdor koli klical na odgovor! Tem bo naš narod tako danes kot jutri in vedno vrgel v obraz njihovo lastno zapoved: narod bo sam sodil in sam odločil o svojih notranjih vprašanjih!

Morilci slovenskih otrok!

Naj ste že kjer koli: po mestnih salo-nih, ali po hostah in gmajnah, v Moskvi

Londonu ali Beogradu, pomnite: nikdar in nikoli naš kmet, naš delavec, ki ste mu umorili njegove hčere na Jesenicah, nikdar naša slovenska mladina ne bo pozabila, kaj trpljenja, bridkosti in krvavih ur ste narodu v teh letih strahot in groze prizadejali. To so stvari, ki jih ne pozabljamo ne danes, ne jutri. Ne grozi-mo vam, kličemo vam samo:

bojte se dvignjene desnice borec naše bodočnosti!

Vedite: Nismo prišli za puško zato, da bi sami sebe branili takrat, kadar smo napadeni, prišli smo jo marveč zato, da preidemo v napad sami, naj je to komu prav ali ne.

Slovenska mladina se nočjo po vsej slovenski zemlji na sedmimo pogreba nedolžnih otrok na Jesenicah spominja v globoki žalosti žrtve naših najmlajših in prisega pri njihovem spomnu Bogu, narodu in domovini:

Ustvarjamo nov rod, ki bo Bogu Vse-mogočnemu dopadljiv in svoji slovenski zemlji do zadnje kaplje krvi zvest! Ni je več sile, ki bi nas ustavila na poti po kateri hodimo. Sladko in častno je umreti za domovino. Mi pa vemo še več, vemo namreč: bolj od življenja je smrt rodovitna! Vsem poštenim Slovincem in Slovenkam kliče njo slovenska mladina kot jim kliče po njenih ustih sedem svežih grobov na jeseniškem pokopališču:

Udarimo strjeni in edini pod enotnim vodstvom borec naše bodočnosti v svetem boju za Boga, narod in domovino.

Znatne olajšave pri uslužbenskem davku

V nedeljski številki smo na kratko poročali, da je bila v »Službenem listu« z dne 8. decembra 1944 objavljena naredba o spremembi zakona o neposrednih davkih kakor tudi naredba o spremembi pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih. Zakon kakor tudi pravilnik o neposrednih davkih sta bila izpremenjena v določilih glede uslužbenskega davka. Ta izpremenba je bila nujno potrebna in jo je Vrhovni komisar za Jadransko Primorje odobril že s svojim aktom z dne 13. julija 1944, kakor je razvidno iz besedil samih naredb.

Vse tabele in datjave uslužbenskega davka so bile predpisane v dinarjih in so se potem preračunavale v lire. Pri tem so seveda stopnje davka, zlasti pa doklad znatno narastle, ker je lestevica uslužbenskega davka progresivna in se odstotek davka pri višjih plačah vedno bolj zvišuje. Seveda nova naredba ni prinesla popolne izpremembe dosedanjih dinarskih zneskov v lire, kar bi bilo po današnjem položaju pričakovati, vendar se to iz fiskalnih razlogov ni zgodilo. Dobili pa smo občutno olajšanje davčnega bremena, kar bo zlasti koristilo delavstvu in nameščentvu.

Glavne točke davčne reforme so naslednje:

1. Davka prosti minimum se zviša od sedanjih mesečnih 600 din na 600 lir in temu primerno tudi za tedenske (od 150 din na 150 lir) in dnevne mezde (od 24 din na 24 lir) ter za vsakega otroka (od 150 din na 150 lir mesečno). To zvišanje je razumljivo, ker so bili doslej zajeti tudi najmanjši dohodki od nesamostalnega dela, ker je 600 dinarjev preračunanih v lire dalo komaj 228 lir mesečno, kar praktično ni bila nobena mesečna plača več.

2. Davka prosti odbitek po čl. 93 zakona o neposrednih davkih se zvišajo na isti način, tako da se spremeni dinarska veljava v lirsko veljavo.

3. Končna določila novega, da je minimum plače, ki je prosta samoupravnih doklad, sedaj 2.500 lir, dočim je bil doslej minimum 4000 dinarjev ali 1500 lir mesečno. Zaradi zvišanih plač in mezd v tekočem letu je že skoro vse delavstvo prešlo tako zvišane plače, da je prišlo s svojimi plačami pod udar samoupravnih doklad in so se zgodili celo primeri, da bi delavec, ki mu je bila plača zvišana od 1450 na 1550 lir, pa so se mu davki odtegovali, dobil čisto manj plače kot je imel prej.

Svoječasnno je bilo 4000 dinarjev že znatna plača, ki je ni imelo veliko ljudi, preračunana v lire pa je dala mali znesek 1520 lir, ki nikakor ne odgovarja kupni moči nekdanjih 4000 din.

Vse to so olajšave, ki jih prinaša nova naredba predstojatelja pokrajinske uprave div. generala Leona Rupnika in ki so stopile v veljavo že dne 1. julija letos. Olajšave so za vse delavstvo in nameščentvo tako v zasebnih obratih kakor tudi v javni službi. V naslednjem prinašamo še besedilo naredb o spremembi zakona o neposrednih davkih, kakor tudi naredb o spremembi odgovarjajočih členov pravilnika k zakonu o neposrednih davkih.

Naredba o spremembi zakona o neposrednih davkih

Člen 1. Zakon o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928, Uradni list št. 75/28 iz 1928, s kasnejšimi spremembami in dopolnitvami, se spreminja takole:

I. V čl. 90, se točka 6. spreminja in se glasi: »6. dohodek od nesamostalnega dela in poklica, če ne presega 600 lir na mesec (150 lir na teden in 24 lir na dan), in poleg tega za vsakega zakon-skega otroka do 18 let, ki nima samo-stalnega dohodka, po 150 lir na mesec, 36 lir na teden in 6 lir na dan.«

II. V čl. 93, se točke 1., 2. in 3. pravega odstavka spreminjajo in se glase: »1. če ne presega dohodek 1000 lir na mesec (250 lir na teden, 40 lir na dan) — 600 lir na mesec (150 lir na teden in 24 lir na dan) in za vsakega otroka po členu 90., točka 6., po 150 lir na mesec (36 lir na teden, 6 lir na dan); 2. če presega dohodek znesek iz točke 1., ni pa večji od 4000 lir na mesec (1000 lir na teden in 160 lir na dan) — dve tretjini v točki 1. navedenih odbitkov; 3. če znaša dohodek nad 4000 lir na mesec (nad 1000 lir na teden in 160 lir na dan) do 6000 lir na mesec (do 1500 lir na teden in 240 lir na dan) — ena tretjina v točki 1. navedenih odbitkov.«

Stotnik Meničanin junaško padel

V soboto 9. decembra med deseto in enajsto uro dopoldne je pri Trebnjem v bojih s komunističnimi tolpmi junaško padel poveljnik domobranske bojne skupine, stotnik Dušan Meničanin. — Z njim je padel eden najhrabrejših borec domobranske udarne bojne skupine in eden najhrabrejših domobraskih čast-nikov.

Prejšanji teden so domobranci ustano-vili na Dolenjskem celo vrsto novih po-stojank in tako postavili sklenjen zlo-med Novim mestom in Ljubljano. Komu-nisti so takoj spoznali, da bo sedaj obrot-okrog njihovih tolp še bolj sklenjen. Zato so se v začetku prejšnjega tedna zbrale skoraj vse komunistične brigade, kar jih je po dolenjskih gozdovih, in pri-šle močiti domobranske skupine, ki so štitele utrjevanje novih postojank. V za-četku tedna so komunistične tolpe prece-j močno napadale, vendar so jih domobran-ske bojne skupine kmalu zapodile nazaj proti gozdom. V teh bojih s komuni-stičnimi tolpmi je bila tudi Meničani-nova bojna skupina. V soboto je pregle-dovala teren okrog Trebnjega. Treba je bilo poslati drzno izvidnico, da bi pregle-dala hribovito ozemlje okrog Trebnjega in poiskala sovražnika, da bi ga mogla cela domobraska skupina nato z uspe-hom napasti in uničiti. Stotnik Meniča-nin je izbral 30 hrabrih borec in jih sam peljal na pohod. V hribovitem ozem-lju zahodno od Trebnjega je izvidnica pri vasi Luži naletela na komunistično tolpo in jo kljub svojemu majhnemu šte-vilu pregnala. Po kratkem boju so domo-branci vas zavzeli in komuniste zapodili naprej proti Knežji vasi. Hrabri stotnik Meničanin je polovico svojih fantov pustil v Luži in z desetimi zasledoval bežečo komunistično tolpo. V tem času je bežeči tolpi prišel na pomoč cel tolovski ba-taljon. Tolpovci so, ojuščeni zaradi svoje desetkratne premoči, začeli z vseh strani streljati na izvidnico. Domobraska iz-vidnica je krepko odgovarjala, stotnik Meničanin ni popustil. Končno se je za-radi težavnega položaja moral počasi umi-kati. Junaški stotnik je kljub veliki ne-varnosti tudi to pot šel na čelu izvidnice. Med bojem ga je zadela smrtonosna kro-gla, mu prebila prsi in mu šla naravnost skozi srce. V tem boju je bil laže ranjen en domobranec. Domobranci so mrtvega poveljnika dvignili na rame in ga pre-nesli na Opčine, kjer je čakala bojna skupina. Zalostno se je razširila med četami novica o smrti hrabrega povelj-nika. Domobranci so poslednjič obisko-vali mrtvega častnika, ki ga je kmalu nato avto odpeljal v Ljubljano, da ga tudi ona počasti in se mu zahvali, da jo je tako junaško branil pred komunisti-čnimi tolpmi.

Stotnik Dušan Meničanin je bil rojen v Rujevci pri Dvoru na Hrvaškem 10. maja 1904. 1921. leta je končal šesti raz-red gimnazije in vstopil v pehotno pod-častniško šolo, ki jo je končal z odličnim uspehom. Po končani šoli je nastopil vo-jasko službo, a svojega vojaškega izobra-ževanja ni opustil. Njegov cilj je bil po-stati častnik, kar je tudi po nekaj letih postal. Prva službena leta je bil v Srbiji, zadnjih deset let pred vojno pa je pre-živel med Slovenci kot planinski častnik v škofiji Liki in Ljubljani. 1939. leta je postal kapitan. Tudi po zlomu jugoslovanske vojske je ostal med nami, saj so se mu naši kraji in ljudje tako priljubili. Ko so pri nas začeli komunisti s svojo strahotavo, je bil med prvimi častniki, ki so se borili proti tej kugi, kakor jim je to tudi ukazovala častniška dolžnost. Ko je bilo po razpadu savajske vojske ustanovljeno slovensko domobranstvo, se je pokojni stotnik javil na svojo dolžnost. Vršil je službo po raznih postojankah Do-lenjske, bil poveljnik treh čet in končno postal poveljnik udarne bojne skupine, kjer je vsa njegova hrabrost prišla do veljave. Za svoje junaštvo je v juliju do-bil kot prvi domobranski častnik vojni križec za zaslugе II. stopnje.

Danes so slovenski domobranci, pred vsemi pa borci bojne skupine, po-slavljeni od mrtvega stotnika. Težko jim je, da jih zapušta častnik, ki jim je bil zgled hrabrosti in tovarištva. Smrt junaškega stotnika dolenjskih udarnikov ni potrla, saj dobro vedo, da so vsi sklenili boriti se do konca proti našemu največ-jemu sovražniku, komunizmu. V naših bojnih skupinah je padlo že mnogo hra-brih borec, a na njihova mesta prihaja-jo novi, mlajši, ki hočejo posnemati junaški zgled padlih junakov. Tako bodo borci bojne skupine nadomestili tudi to veliko izgubo in še naprej hodili od-ločno v boje proti komunističnim zlo-čincem.

Tudi z majhnimi prispevki moreš lajšati bedo siromakov!

mo na davek od prejemkov, presegaajočih gorenje (mesečne oziroma tedenske) zne-ske ali jasneje povedano, na ustrezni da-vek od zneskov prejemkov, ki presegajo gorenje minimalne vloze, oproščene sa-moupravnih doklad, je treba v vsakem konkretnem primeru od uslužbenskega davka po lestevici člena 95, če presega mesečni dohodek lir 179.36, za tedenski dohodek lir 42.94, te vsote odbiti od me-sečnega oziroma tedenskega davka. Raz-liko, ki se pokaže, je davek, ki tvori osnovo za odmero samoupravnih doklad.

N. pr.: Uslužbeni davek na mesečni dohodek prejemalca brez otrok do 3800 lir po 80. stopnji mesečne lestvice znaša lir 285.76; od tega se odbije davek, ki ustreza prejemkom lir 2900 — 400 = od lir 2500, to je lir 179.36, ostane torej lir 106.40, na kateri znesek se smejo na-lagati samoupravne doklade.«

Člen 2. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu šefa po-krajinske uprave v Ljubljani z vzvratno močjo od dne 1. julija 1944.

Prezident: Div. general Rupnik.

Naredba o spremembi pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih

Člen 1. Pravilnik za izvrševanje za-kona o neposrednih davkih z dne 29. av-gusta 1928 št. 107.000, Uradni list št. 402/121 iz 1928, s kasnejšimi spremem-bami in dopolnitvami, se spreminja ta-kole:

I. K členu 93, se točke 1., 2. in 3. pravega odstavka spreminjajo in se glase: »1. če skupni prejemki ne presegajo 1000 lir na mesec (250 lir na teden, 40 lir na dan), se odbije 600 lir na mesec (150 lir na teden, 24 lir na dan) in za vsa-kega zakonkega otroka do 18. leta, ki nima samostalnega dohodka, po 150 lir na mesec (36 lir na teden, 6 lir na dan); 2. če skupni prejemki presegajo 1000 lir na mesec (250 lir na teden, 40 lir na dan), a niso večji od 4000 lir na mesec (1000 lir na teden, 160 lir na dan), je treba predhodno ugotoviti, ali je glede na določbe točke 6. člena 90. zakona da-na davčna obveznost; v tem primeru se odbija od dohodka 400 lir na mesec (100 lir na teden, 16 lir na dan) in za vsa-kega zakonkega otroka do 18. leta, ki nima samostalnega dohodka, po 100 lir na mesec (24 lir na teden, 4 lire na dan). — N. pr.: Nekdo, ki ima mesečni dohodek 1200 lir in ima pet zakonških otrok pod 18 leti, ki nimajo samostalne-ga dohodka, je glede na določbe točke 6. člena 90. zakona oproščen plačevanja davka (glej razpredelnico v točki 4. čle-na 90. pravilnika.) Nekdo drug ima me-sečni dohodek 1200 lir in ima tri otroke. V tem primeru se davek odmeri, ker presegajo njegovi prejemki znesek, ki je po točki 6. člena 90. zakona davka prost (1200 lir manj 400 lir in manj 3 krat po 100 lir). Ostane torej dohodek 500 lir, na katerega se odmeri davek, ki znaša po stopnji 13. 163.4 lir; 3. če znaša do-hodek nad 4000 lir na mesec (nad 1000 lir na teden, nad 160 lir na dan) do 6000 lir na mesec (1500 lir na teden, 240 lir na dan), se odbije 200 lir na me-sec (50 lir na teden, 8 lir na dan) in za vsakega zakonkega otroka do 18. le-ta, ki nima samostalnega dohodka, po 50 lir na mesec (12 lir na teden, 2 lire na dan).«

Drugi odstavek se spreminja in se glasi: »Od skupnega dohodka nad 6000 lir na mesec, nad 1500 lir na teden in nad 240 lir na dan se ne priznava no-ben popust.«

II. K členu 97, se točka 1. spreminja in se glasi: »1. V členu 97, je urejeno vprašanje samoupravnih doklad na usluž-benski davek. Zakonski odredba je, da se na davek na ponavljajoči se dohodek od nesamostalnega dela do 2500 lir me-sečnega oziroma 600 lir tedenskega zne-ska prejemkov, po odbitku po členu 93., ne smejo nalagati nobene samo-upravne doklade. S tem je odrejena me-ja, kjer nastane pravica samouprave, na-lagati svoje doklade na ta davek. Zato so za obdajenje s samoupravnimi dokladi upoštevani samo prejemki nad 2500 lir na mesec oziroma 600 lir na teden. Ker je pri obdajenju dohodka s samoupravnimi dokladi upoštevati odbitek po čle-nu 93., je jasno, da se samoupravne do-klade ne smejo nalagati na davek, ki ustreza naslednjim zneskom prejemkov: 2900 lir za prejemalca brez otrok, 3000 lir z enim otrokom, 3100 lir z dvema otrokoma, 3200 lir s tremi otroki, 3300 lir s štirimi otroki, 3400 lir s petimi otro-ki, 3500 lir s šestimi otroki itd. na mesec oziroma 700 lir za prejemalca brez otrok, 724 lir z 1 otrokom, 748 lir z dvema otrokoma, 772 lir s tremi otroki, 796 lir s 4 otroki, 820 lir s petimi otroki, 844 lir s 6 otroki itd. na teden. Ker je na vse gorenje zneske mesečnih prejemkov da-vek po lestvici enak, t. j. lir 179.36, za zneske tedenskega prejemka pa lir 42.94 in ker smejo nalagati samoupravne do-klade po drugem odstavku člena 97. sa-

Notranjska je ponosna na svoje borece

Rakek, 6. dec. Z velikim zadoščenjem so Notranjci brali v »Slovenec« vest o najvišjem priznanju Rupnikove bojne skupine. Tako so tudi ostali deli slovenske ze-mlje zvedeli za to veliko slovesnost, ki so jo notranjski borci hoteli preživeti na tihem, kakor se za vojaške spodobli.

4. decembra je nemški polkovnik Nickel odlikoval poveljnika bojne skupine stotnika Vuka Rupnika in še tri domobrance z vojnimi zaslužnim križcem II. stopnje, 36 domobrancem pa je podelil bronasti znak za njihovo dolgoletno in požrtvovalno borbo proti komunističnim tolpmam. Tiho se je izvršila ta slovesnost, kajti borci Ru-pnikove bojne skupine so hoteli to sla-vje praznovati popolnoma tiho brez vednosti javnosti. Prebivalci Rakeke in okolice so z veseljem in ponosom gledali na odlikovane fante, saj s tem je bila priznana tudi vsa dolgotrajna borba Notranjske proti našemu naj-večjemu sovražniku komunizmu.

Veliko je že pretrpela naša No-tranjska v boju proti komunizmu. Mi-lionska vrednost narodnega premoče-nja je uničena, komunistični zločinci so pomorili 315 Notranjcev, s svojimi

divjanji so povzročili, da so Savojsci pobili 399 fantov, tisoče pa jih odpe-ljali v internacijo. Strašno škodo je povzročil naši zemlji brezbojni komu-nizem. Zato pa so se tudi vzdignili tisoči notranjskih fantov, da se s puško borijo proti komunizmu in tako rešijo, kar se rešiti da. Hrabrost no-tranjskih borec v Rupnikovi bojni skupini je že odjeknila po vsej slo-venski zemlji. V nekaj mesecih so na-ši fantje postavili pred Rakekom ta-kot močan obrambni zid, da se komu-nistične tolpe ne upajo prikazati na več kilometrov daleč.

V začetku decembra so naši borci dobili najvišje priznanje za uspešnost svojih bojev. Veseli so bili tege pri-znanja, saj so se tako uvrstili med prve domobrance, ki so bili zaradi svoje hrabrosti odlikovani. Prvi so bili odlikovani stari protikomunistični borci iz Meničaninovega bataljona, drugi so bili naši borci. Pred stotnikom Vu-kom Rupnikom in našimi tremi domo-branci sta doslej dobila vojni zaslužni križec II. stopnje samo stotnik Meni-čanin in nadporočnik Furlan. Ob tem priznanju svojih borec so bili No-tranjski veseli in sedaj še rajši po-zdravljajo svoje hrabre fante, katerim so izročili v varstvo svoje domačije.

Pomoč, ki jo je Moskva najbrž za-gotovila Franciji na političnem, gospodar-skem in vojaškem polju ni bila obljub-ljena brez protidajave. Kot drugod v Evropi, se bo tudi v Franciji najbrž kaj kmalu razkrila kot končani konj. De Gaulle in Bidault sta trajno koncev po-polnoma prostovoljno in ob napačni pre-soji položaja podpisala določila, ki bodo napravila Franciji nadaljnje krvne žrte v svrhu zaželjene zmage nad Nemčijo, kar bi značilo zmago boljševisma v Evropi.

Skok Moskve na zapad, to je do Ro-kavskega preliva in Atlantika, je pri-pravila Francija de Gaulle, Bidault in Thorez ji pri tem pomagala. Zato bo Mo-skvi le prav, ako bi sklenil de Gaulle tudi z Anglijo kako pogodbo, da na ta način še nadalje poveča sovjetski vpliv na zapadu.

Vloga Francije v sovjetski politiki

Berlin, 11. dec. DNB. Diplomatski do-pisnik DNB-ja dr. Siegfried Horn piše: Komuniste, ki so ga izdali v Moskvi o obisku de Gaulle in njegovega zuna-njega ministra Bidaulta potrjuje domne-vo, da bo igrala Francija v okviru so-vjetske evropske politike posebno vlogo. To izhaja že iz podpisa zavezniške po-godbe, ki naj štiti Evropo pred novo agresijo.

Nočemo vnaprej napovedati te pogor-be, katere objavo napovedujejo, vendar lahko že sedaj ugotovimo, da sta postala de Gaulle in Bidault v upanju, da bi na-pravila iz Francije zopet drugo največjo kontinentalno moč, pomočnika boljševis-cije vse Evrope. Moskvi je uspelo, da je dokončno izbila Francijo kot jedro iz britanskega koncepta o ureditvi Evrope, poznane pod imenom »zapadni pakt«. Obnovila je politično smer, od katere prihajajo de Gaulle ponovitev stare fran-coške orientacije proti vzhodu, ne da bi se jasno zavedal, da je bila Francija iz predvojne dobe prvorazredni politični

Nekaj misli ob nabirki za Zimsko pomoč

Naša uboga zemlja je postala velika dolina bridkih solz. Kamor pogledamo, povsod jok in stok. Evinih otrok: lačni in sestradi, oropani in iz rodne zemlje pregnani, obupani na pogoriščih svojih ljubih domov, potrti od žalosti in v solzah se dušijo ob preranem grobu dragih očetov, dobrih sinov in zvestih bratov in sestr.

Še nikdar ni bila življenska pot Sloveka porasla s tako bolečim osatom in tako nagosto prerasčena s ostrim trnjem, kakor je danes. — Ni peresa, katero bi moglo opisati skrb, ki tarejo srca današnjih ljudi, beseda zamre na jeziku, ker jih dopovedati ne more.

Zalost nad pobitimi očeti, sinovi in brati, nad izgubljenimi domovi na eni strani, — na drugi pa moreča skrb pred bodočimi dnevi: »Kaj bomo jedli, kaj oblekli in kaj obuli? In to popolnoma upravičena skrb. Saj se zdi, da živimo v onem času, ko ga je gledal sv. Janez v Skrivnem razodetju: »In ko te Jagnje odprlo tretji pečat, sem videl: šel je črn konj, in na njem jездеc s tehtnico v roki. In slišal sem glas, ki je govoril: Merice pšenice po denarju, tri merice.« Raz. 6. 5. 6. Denar — je bil delavčeva plača za en dan. Torej taka draginja, da bi moral človek delati ves dan za petdeset pšenice ali tri merice ječmena. — Danes smo prav na islem, kot je bil narod, ko je pela o njem žalostinka: »Vse njegovo ljudstvo vzdihuje in išče kruha; dali so vse svoje dragotnine za jed, da bi se poživili.« Zal. 1. 11.

Tej strašni stiski se je pridružilo pa

Letošnje božično obdarovanje bo merilo naše zavednosti! Preglejmo omare: gotovo bomo našli kaj za Zimsko pomoč

NOVI GROBOVI

† Župnik Bogomil Krušič. V 33. letu starosti je po najhujših poročilih že 15. januarja 1943 umrl Bogomil Krušič, župnik v Saborskem kod Plaškoga v Liki. † Cecilija Krušič, 16. septembra je v 66. letu starosti umrla ga. Cecilija Krušič roj. Podbregar, soproga trgov. poslovođa v pokoji. Pokopana je bila na domačem mestnem pokopališču v Celju. † Valerija Rešič. Po dolgi in mučni boleznii je za vedno zatisnila oči gospa Valerija Rešič. Blago mamo bodo pokopali v torek ob dveh popoldne iz kapele sv. Jožefa na Zalah.

† Jože Požar. V Ljubljani je izdihnil čevljarški mojster g. Jože Požar. Dragajnega bodo pokopali v sredo ob devetih popoldne iz kapele sv. Krištofa na Zalah.

† Franc Sturm. V Ljubljani je umrl g. Franc Sturm. Dragaja oče bodo pospremili na zadnji poti v torek ob štirih popoldne iz kapele sv. Andreja na Zalah.

† Franjo Mauser. Po dolgem bolehanju je dočel g. Franjo Mauser, šof elekt. tehn. Narodnega gledališča v pokoji. Rajni leži na Zalah v kapeli sv. Nikolaja. Na zadnji poti ga bodo pospremili v torek ob pol treh popoldne iz pred viške cerkve na pokopališču Vič.

† Milena Kunst. Med angelške se je preselila edinka Milena Kunst. Pokopali jo bodo v torek ob pol treh popoldne iz kapele sv. Marije na Zalah.

† Marija Suhadobnik. V Bogu je zapala po hudem trpljenju Marija Suhadobnik. Drago mamo bodo pokopali v torek ob treh iz kapele sv. Petra na Zalah. Sv. maša zadušnica bo 19. ob pol osmih v cerkvi sv. Petra.

† Franček Gradišek. Spravljen z Bogom je 2. decembra izdihnil v Trstu g. Franček Gradišek. Pokopali so ga 5. decembra na tržaškem pokopališču. Sv. maša zadušnica bo v soboto 16. dec. zjutraj v cerkvi sv. Petra.

Naj rajnim svetli vesna luč, vsem njihovim dragim naša iskrena sožalje!

Priloge prispevke, katere boste izročili nabiralcem za božično obdaritev Zimske pomoči!

Še drugo nič manjše gorje, — gorje, da so premnogi pozabili, da je božje gospodarstvo tako urejeno, da naj prihajajo ljudem božje dobrote po ljudeh. Božja pomoč se namreč poslužuje človeških ere in rok, ki se morajo sočloveka usmiliti, da so pripravljene bližnjemu v pomankanju in bedi odrezati kosček kruha in mu tudi drugače pomagati.

Organizem Sloveškega telesa je tako sestavljen, da če trpi en ud, z njim trpe tudi vsi drugi; in zdravi udje pridejo bolnim na pomoč. Tako bi moralo biti tudi v človeški družbi. Saj smo vsi bratje in sestre enega očeta — eden od drugega odvisni, eden drugemu v oporo. Ta zavest o medsebojni povezanosti in vzajemni pomoči bi morala danes živo prešiniti vse one sloje — vse one, katerih vojna vihra ni pahnila v vrtnice trpljenja in bede, da bi priskočili ti zdravi udje človeške družbe bolnim, to je trpečim in gladujočim, na pomoč. To dejanje usmiljenja — je pravičnost. Reče je bogatstvu enako vreden. In bila bi v nebo vpljoča krivica — še več — zločin, ko bi premočnejši sloji — pa bilo kjer koli — v mestu ali na deželi, ostali brezbrizni do bližnjega, ne meneč se za to, kako živi, ali dobro ali slabo.

Trpljenje in pomankanje naših bratov in sestr: siromakov in beguncev — je doseglo vrhunec.

Zato kliče in prosi te dni v imenu vseh teh pomoči potrebnih Zimska pomoč po časopisih in letakih, po pisnih in reklamah, da je prišla zadnja ura rešitve za te ljudi.

Bog je tako velik in vendar najde prostor v majhnem človeškem srcu. (Wibelt).

Koledar:

Torek, 12. grudna: Aleksander, mučenec; Dionizija, mučenica; Velelin, škof.
Sreda, 13. grudna: Lucija, devica in mučenica; Ottilija, devica; Orest, mučenec; Evstracij, mučenec.

Operno gledališče:

Opera:

»Clivia«, Red A. Ob 16.30.

Kino Matica:

»Ciganska ljubica« ob 16 in 18.

Kino Union:

»Gospa Silvestra« ob 16 in 18.

Kino Sloga:

»Tvoje je moje srce« ob 16 in 18.

Lekarniška služba:

Nočno službo imajo lekarnice: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 29, in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

»Božična akcija« Zimske pomoči

Ob obletnici smrti blagopokojnega državnega pravobranilca gospoda dr. Vidmarja Jožeta je darovalo uslužbenstvo drž. pravobranilstva v Ljubljani v počastitev njegovega spomina Lir 300.

Brata Fischer, Ljubljana, Ulica 3. maja, sta darovala za Socialno pomoč Lir 400 namesto cvetja na grob ge. Miči Perdan.

Ravnatelj g. Vladimir Fischer, Ljubljana, Ulica 3. maja 11, je daroval za Socialno pomoč Lir 400 namesto cvetja na grob ge. Ivane Zorič.

Za »Božično akcijo« Zimske pomoči je darovala rodbina dr. Josipa Pogacnika iz Ljubljane Lir 600 namesto venca na grob blagopokojne ljubljene sorodnice ge. Josipine Wessner.

Za »Božično akcijo« Zimske pomoči je darovala rodbina inž. Kraljeva iz Ljubljane Lir 400 namesto cvetja na grob blagopokojne sorodnice ge. Josipine Wessner.

Vsem darovalcem iskrena zahvala.

Novice iz naših podeželskih središč

Iz Logatca

Igralska družina v Logatcu je zopet prejšnjo nedeljo z uspehom nastopila v Prosvetnem domu v Doljem Logatcu, ko je spravila na oder priručno in plemenito, prav za božični čas spisano »Dickensovo igro« »Cvrček za pečjo«. Ta igra je resnično takšna, kakor bi si jih še več želeli na ljudskih odrih, kajti njena plemenita ideja, njen optimizem, kakor tudi humor in komika ter živahen zaplet in razplet, nudijo obiskovalcem vse, kar si preprosti gledalci žele: malo tragedije, malo komike, malo sentimenta, malo zunanje surovosti, veliko pa notranje plemenitosti in plačila za dobroto, ki je v ljudeh več kot zlobe. Tudi na odru v Doljem Logatcu je uspela, dasi je komika morda bila pretirana, ter je igri še manjkala tista izglajenost, ki bi zagotovila enotno občutje in nemoten tempo razvijanja, občutje bi bilo tudi boljše, ko bi igra v nobi pomaknila v preteklost. Kakor pri prejšnjih igrah, je tudi to pot vzdržala središče igre ge. Majda Uršičeva, vendar je bila v Postroku boljše, kjer ji je njena navihost bolj ležala. Močno teatrsko postavbo je postavil Vrhovnik s karikaturno zlobnega trgovca, le da je premalo poudaril njegovo zlobnost in šel v karikaturanju predaleč. Toda vztrajal je v svojem pojmovanju dosledno do konca ter je žel uspeh. Drugi igralci so več ali manj dobro rešili svoje naloge. V splošnem bi se tudi pri tej zasedbi dalo izgladiti še

eno ali drugo, kar bodo igralci gotovo dosegli pri ponovitvah. V Galebovi vlogi bi radi videli g. Uršiča, starega igralca, ki bi za svojo petdesetletnico bil močan soigralec ob svoji hčerki Majdi ter bi tako lepo proslavil svoj življenjski jubilej, h kateremu mu čestitamo. Ob Vrhovnikuemu trgovcu pa smo nenehno mislili na zdaj že pokojnega domobrancia Cerarja, ki smo ga doslej še vselej videli v podobnih vlogah na tem odru. Čuli smo, da je že imel to vlogo v rokah. Toda kroga mu je iz zasede pretrgala življenje in zdaj že počiva na Orlovem vrhu. Tako je tudi ta igralska družina dala svojo žrtev na oltar domovine, za srečo na domačem ognjišču, kjer naj zopet zapoje narodu in nam vsem simbol družinske sreče in ljubezni: Dickensov — cvrček.

Z Vrhniko

»Vrhniški domobranci odes« pripravljajo za nedeljo 17. decembra v prosvetnem domu na Vrhniko veseloigro s petjem »Svoje glave«. Med odmorji bodo razni pevski nastopi. Na to prireditev že danes opozarjamo.

Novo! »NASA KNJIGA« Novo! Merezkovskij D.: »Napoleon« Prevedel dr. Anton Mrak. 348 str. L 140. Javornik M.: »Pero in čas« Izbor iz let 1931—1941, 328 strani. L 130. Obe knjigi sta elegantno opremljeni. LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Obnavljanje propustnic

Ponovno se opozarja, da je prošnje za izstavitve propustnic, predložiti najdalj 1 mesec pred zapadlostjo stare propustnice, in sicer:

V notranjosti bloka, pri pristojni policijski stražnici, izven bloka, pa pri pristojni občini. Obrazci morajo biti v vsaki točki, točno in pravilno v nemškem jeziku izpolnjeni. Vse podatke, je pod točko 13 podati izčrpno, podrobno in resnično, in sicer tako, da je mogoče brez nadaljnje povpraševanja ugotoviti, jeli potovanje potrebno in koliko potovanj pride v pošte v določenem roku. Zlasti je točno navesti kraje (ime in naslov), v katere oseba potuje in za kakšen opravke gre. V dokaz teh navedb je priložiti potrdila. Tudi v teh, mora biti nujnost potovanja utemeljena. Priporočila splošnega značaja, ne bodo upoštevana. Potrdila delodajalcev morajo biti, po delavskem uradu in socialnemu zavarovalnemu društvu, overljena.

Prošnje, katere v nasprotju z omenjenimi določili, vsebujejo samo splošne opombe (n. pr. »službeno«, »poslovno«, »nujno rodbinske zadeve«, pri katerih je cilj in povod potovanja nejasen, in katerim niso priložena zadoštna potrdila, bodo brez nadaljnje zavrnjene.

Tvrde in službena mesta, ulagajo prošnje za svoje nameščenice, napisane na znanih obrazcih, v dveh izvodih na pristojnih policijskih stražnicah oziroma na pristojni občini.

Der Dienststellenleiter:

Wölky e. H.

Hauptmann.

Vsakanja Ljubljana...

Druga adventna nedelja

Ob žarkih skopega jesenskega sonca se je ljubljansko življenje razvijalo na drugo adventno nedeljo, ko so v stolnici praznovali veliko žegnanje patrona sv. Nikolaja. Bila je ob zgodnjih dopoldanskih urah v stolnici lepa slovesnost. Pomemben cerkven govor je imel prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman, ki je nato opravil tudi pontifikalno sveto mašo. Stolna fara je skromno obhajala svoj cerkveni praznik.

Miklavžev teden je minil

Se vedno je mnogo pogovorov o Miklavževih darilih, zlasti so meščani kritično premotili vse, ki so bili deležni v večji meri Miklavževih daril. Na zunaj je bil letos Miklavž res prav skromen ter je svoja obdarovanja zelo omejil. Ni se Miklavž rad pokazal na ulici, toda po raznih hišah je nastopal še prav svečano. Po privatnih stanovanjih, tako pravijo poučeni kronisti, je bilo mnogo Miklavžev s spremstvom, ki so delili malčkom in tudi odraslim darila. Neki brivec, strokovnjak v izdelavi lasulj in brad, je zapopal kronistu, da že kmalu ni napravil toliko Miklavževih sivih brad kot letos. Napravil jih je do 60 in lahko bi jih še več, a ni imel zadostnih pripomočkov.

Varčujte z vodo!

Naznanila ljubljanskih prireditev

Operno gledališče

Uprava državnih gledališč v Ljubljani obvešča p. n. abonente in ostalo občinstvo, da se bodo vršile odlede vse predstave, dramske in operne, samo v opernem gledališču. P. n. abonenti so seveda pri teh predstavah poslužujejo svojih opernih sedežev. — Ker obsega operni avditorij več sedežev kot dramski, bo odlede tudi neaboniranemu občinstvu dana možnost nakupa vstopnic pri abonentih dramskih predstavah.

Opera:

Torek, 12. decembra, ob 16.30: Operna predstava: »Clivia«. Red A. N. Dostal »Clivia«, opera. Osebe: E. W. Potterton, finančnik iz Chicaga — Milčinski, Oliva Gray, filmska igralka — Bukovecva, Juan Damigo — Koren, Jola, nje

Drobne novice

Opozorilo

Radijske poslušalce opozarjamo, da bo govor, ki je bil v petek, 8. decembra, ob pol 12 prekinjen, ponovljen v torek, 12. t. m., ob 19 kljub grozilnemu pismu, ki ga je govornica prejela.

Maša zadušnica za pok. g. Vinkom Klemenčičem in Korojca se bo darovala v ljubljanski stolnici v torek, dne 12. dec., ob 14 pri oltarju sv. Križa. Pokojnikovi sorodniki in prijatelji vabljeni.

Ob obletnici smrti pok. g. Alojzija Peterlinca bo maša 12. t. m. ob 7 v stolnici pri oltarju sv. Rečnega Telesa.

Ob drugi obletnici junaških moči in fantov iz Ajdovca in Zuzemberka, ki so 12. decembra 1942 padli za vero in domovino, bo v torek, 12. dec. 1944, zjutraj ob sedmih ura peta sv. maša v stolnici pri glavnem oltarju. Ob tej priliki se bomo spomnili tudi drugih žrtv brezbožnega komunizma in zadoševali za skrunjenje porušene cerkve in sv. Reč. Telesa. Vsi Ajdovčani, Zuzemberčani, znanci in okolišani lepo vabljeni!

Razglas Prevođa na 4. strani

Slovesna sv. maša za pokojnim Antonom Zakraskom bo 12. t. m. ob 7 v cerkvi sv. Petra. Spomin na polletnico njegove smrti. Bločan, vabljeni.

Kongregacija učiteljic in kongregacija gospodinj pri sv. Jožetu vabita svoje članice, da se udeležijo sv. maše za pok. učiteljico ge. Ivo Rakovec, ki bo darovana v kongregacijski kapeli v četrtek, 14. t. m., ob 6.30.

Kongregacija Marije Pomočnice za gospe ima sv. mašo zadušnico za pok. svojo članico Karlo dr. Lisjakovo v torek ob 7 v kongregacijski kapeli. Polnočevitno!

Lietalca zapadlih predmetov bo v torek, 12. t. m., ob 15 v mestni zastavljalnici na Poljanski cesti 15.

Gledališki koledarček za leto 1945 je v prodaji v Operi pri biljeterjih in pri blagajni, v knjižarnah in vseh večjih trafikah. Stanovalec blise Vzemljene zavarovalnice so ob miklavževanju darovali v nenejni konferenci za župnijo Marijinega Oznanjenja 600 lir v korist ubožnim družinam. — Bog plačaj!

Formicort pastile za desničekajo ust in grla dobite v lekarnah.

Podpornemu društvu za gluhoonemo mladino v Ljubljani so poklonili rodbina g. Stefančiča Antona 100 lir namesto venca na grob pokojnega g. Marlene France; prijatelji pokojnega g. Marlene France 550 lir namesto cvetja na njegov grob; g. Klemenčič Savo, uradnik železniške direkcije, 50 lir namesto cvetja na grob pok. ge. Križaj Olge; rodbina g. Gvida Čadeža 200 lir namesto venca na grob pok. ge. Rozi Zajc; soproga inž. Rudolfa Zajca. — Plemenitim dobrotnikom so društvo najtopleje zahvaljuje.

Učiteljci — pevali Prihodnja pevka valja bo v sredo, 15. t. m., po 19 v Glasbeni Matici. — Prevodja.

gova sestrična — Barbičeva, Lelio Down, poročevalce — M. Sanein, Caudillo, krčmar — Korošec, Diaz, stotnik — Humer, Valdo, kriminalni inspektor — Boštjančič, predsednik sodišča — Škabar, Pepe Sule — Zupan, filmski režiser — Freilih, filmski igralec — Brajnik, filmska igralka — Ponikvarjeva, Laya — Japljeva, prvi gauch — Kobal, Amateonka — Golieva. Kraj: V južnoameriki republik Bolliuay in okolič; čas: sedanjost, Solo plačeta Japljeva in Pogačar. Scena inž. E. Franz, kostumi J. Vilfanova. — Vstopnice, kupljene za to predstavo, ki bi morala biti upriličena v četrtek, 7. t. m., ostanejo v veljavi za današnjo upriličitev.

Otroci, ki so sodelovali lani pri mladinski opereti »Princeza in zmal«, naj se zanežijo v javilo v Operi v sredo, 13. t. m., med 16 in 11 ali pa med 18 in 19.

Massenclova »Thala« v deloma novi sosedbi pride v tekoči sezoni na spored, tokrat pod muzikalnim vodstvom dirigenta D. Zehreta ter B. Popovim kot Atansolom. D. Čudnom kot Nelasom in E. Kristofu ter V. Bukovecova v vlogah suženj.

Drama: Sreda, 12. decembra, ob 16.30: »Matilek se ženi«. Red Sreda.

Cetrtek, 14. decembra, ob 16.30: »Marija Stuart«. Red B.

Naslednja premiera dramskega repertoarja v režiji prof. Sesta bo češka veseloigra Fr. Ks. Svobode »Poslednji mož«.

»Oddaljena skupina Judrasne primorje«

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 12. december:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji koncert, vmes 7.30 Poročila v slovenščini — 9 Poročila v nemščini — 12 Napoved sporeda, nato opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini, poročila o položaju in poročila v slovenščini — 12.45 Koncert za razvedrilo izvajala radijski orkester pod vodstvom D. M. Sijanca — 14 Poročila v nemščini — 14.15 Od dveh do treh, šare meh — 15 Prenos osrednjega nemškega sporeda — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Popoldansko kratkočasje — 18.30 Pregled športnih dogodkov v nemščini in slovenščini — 18.45 Zdravniška ura, inž. Mirko Lindner: Prehrana in živila — 19 Slovenska ljudska oddaja — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Prenos aktualnega predavanja — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Komorno glasbo izvajala komorna trio, violinist A. Dornel, čelist Č. Sedlbauer, pianist M. Lipovšek, solist A. Dornel, pri klavirju M. Lipovšek — 21.15 Dunaj pozdravlja Ljubljano — 22 Poročila v nemščini, napoved sporeda — 22.15 Plesni orkester vodi M. V. dopivec — 23 Zrenos osrednjega nemškega sporeda.

KULTURNI OBZORNIK

Dve Volaričevi skladbi

Dve Volaričevi latinski maši za moški zbor je izdala »Katoliška knjižarnica« v Gorici. Ena — na čast sv. Andreja — je za troglasni moški zbor z orglami, druga — sv. apostolu Petru na čast — je za četverglasni zbor. Kjer poje manj glasov, nastopajo tudi orgle. — Zelo prav je, da so Goričani izdali ti dve deli, ki nam Volariča kažeta čisto od nove dolej neznane strani. Doslej smo ga poznali le po njegovih krajših, živahnih, poljudnih, svoje dni mnogo užigajočih moških zborskih iz značilnega čitalniškega obdobja. Tu se nam kaže od nove strani, ki je tudi dobra, morda celo boljše, tako da je Volarič prav po cerkvenih delih verjetno največji, čeprav cerkvena glasbena dela danes malo ali celo nič ne veljajo. — Obe maši sta hvaležni, lahki, hkrati dobri, boljše kakor mnogo takega tujega in domačega blaga iz tiste in poznejše dobe, zelo porabni, prikopni. Melodično skladbi gladko tečeta; če gladki tek kdaj hoče zastati, se brž zopet poneže; tako da se znova živahno razgiba, kar ognjivo povzpeva. Seveda se pa vsemu delu poznajo klasično romantične usedline. — Harmonična plat je preprosta, jasna, prijetna, pa vendar kaže veliko, pogosto močno mlakavo raznolikost. Modulacije so lepe, vedno utemeljene; zelo spretno rabi terčno sorodstvo (n. pr. Qui tollis — v Andrejevi maši); zelo učinkovita, slovesna sta konca Glorije in Credo iste maše, učinkovit fanfarni konec »Credo« sv. Petra maše; učinkovite krepko se vzpenjajoče sekvence, učinkoviti sicer rahli, iz bistveno harmonijske podlage rastoči kontrapunkt,

kadar nastopa, ko je strogo glasbeno gledan izvrstno bolj figuracija kakor samostojno oblikovan kontrapunkt. Na poslušalca pa morda prav tak še močnejše učinkuje, ker mu je laže umljiv.

Izdajo je priredil in zboljšal znani goriški skladatelj E. Komel. Kakšen je njegov delež, ne moremo presoditi, da je pred vsem spremljanju dal bolj orgelsko obliko; saj po nekaterih ostalih opravčeno domnevamo, da je spremljanje prvotno imelo malo bolj klavirsko obliko.

Moški zbori bodo po teh dveh mašah radi in s pridom segali. Zlasti se danes, ko se znova začeli močno poživljati. Doba izza Foersterja jim ni bila naklonjena; naša vodilna cerkvena glasbenika sta jih kar skoraj načelno odklanjala s stavkom: Mešani zbor je pač najlepši... Stavek je sicer sam po sebi resničen, v dejanskem življenju je tudi petje moških zborov našim Slovincem povsod, ne samo na kmetih, vsaj za spremembo zelo enačeno. Je pa hkrati za naše fante močen vzgojni pripomoček, ki nje same tesneje priklipa na cerkev, vernikom pa udeležbo pri božji službi napravila bolj mukevno in še bolj po tehtnem, stvarnem, globokem besedilu, ki skladbe za moški zbor kar redno odklikuje.

Organisti bodo glede spremljanja morali biti nekoliko oprezní, da zbora ne bo kvarilo, topilo, uničevalo. Celo pri troglasnih mestih bo izvečine najboljše, če spremljanje opuste, saj moški zbor tudi troglasno polno zveni. Spremljanje pa tudi troglasni moški zbor obteži, zamageli, nejasno, kar mazavo napravi. Če orgle ob pavzah kdaj vmes posežejo

s kako figuracijo ali semtertja za oporo ali večjo barvitost, je že tudi prav. Toda mora brž zopet nastopiti brez bergel...

Komel je Volariču pa tudi vsej slovenski glasbi s priučujočo izdajo napravil veliko uslugo.

Cene skladbam so takele: M. s. Petri part. lir 15, glasovi po 4 lire; M. s. Andreje partit. lir 20; glasovi po 8 lir. — Dobe se v »Katoliški knjižarni« v Gorici. — Moškini zborom priporočamo. Ki.

Predlog k sinfoničnim koncertom. — V obeh ljubljanskih časnikih je bila dne 6. decembra t. l. objavljena notica, kjer obiskovalec naših sinfoničnih koncertov predlaga vodstvu ljubljanskega radia, naj ponovi zadnji sinfonični koncert s solistom Miranom Vihrom pod Sijančovo taktirko.

Vodstvo radia je to željo upoštevalo — koncert se bo ponovil. Vendar pa bi predlagal drugo misel, katero bodo obiskovalci gotovo z zanimanjem sprejeli.

Ze od novembra 1942 imamo v Ljubljani vrsto sinfoničnih koncertov, ki so želi dovolj pohvale, pa tudi precej glaje. Koliko so bile kritike utemeljene ali ne — bodisi kot pohvala, bodisi kot graja — ve vsak resen obiskovalec koncertov. Dejstvo je, da smo čuli v teh dveh letih kopico del, ki so bila po večini kaj povprečno izvajana. Od teh del pa so nekatera, ki so res pravi glasbeni biseri in so terjali od dirigentov, orkestra in solistov veliko resne priprave. Sad smo gotovo vsi opazili, zlasti velja to za solistične koncerte. Škoda pa je, da se ves trud, ki so ga imeli izvajalci ob pripravljani koncerta, pokaže občinstvu le enkrat. Zato bi predlagal, naj se iz doseganih koncertov izbere najboljša in najbolj izvajana dela, katera bi sestavljala nekaj prihodnjih koncertov. Prav gotovo

bi se nihče ne branil še enkrat poslušati že kolikorotliko znano delo.

Vprašanje je seveda, ali ne bi ti koncerti oz. koncerti terjali preveč zaprek v spominu ali v memoriranju — zlasti za soliste. Znano pa je, da delo, ki že enkrat »sedi«, se daleč ne povzroča toliko truda pri ponavljanju, kot pri prvem študiju. Gmota plat koncertov pa je sprito današnjega občiska itak več kot sigurna. Za primer naj navedem nekaj del, ki so bila res lepo izvajana in ko kot delo samo za služijo vso pozornost. Zvezdico označena dela niso bili izvajana v okviru koncertov ljubljanskega radia.

Bethoven: Klavirski koncert v G duru* (Lipovšek—Hubad), 6. simfonija (»Pastoralna« — Sijanca), — eventualno prihajajo v pošte več: »Eroica« (Sijanca), 4. simfonija (Svara), Leonora 3. (Sijanca), Egmont* (Hubad) in Klavirski koncert v Es duru (Trost). Brahms: 2. simfonija (Buchholz), Violinski koncert (Viher—Sijanca). — Chopin: Klavirski koncert v E molu (Trost—Sijanca), Čajkovski: Klavirski koncert v b molu* (Trost—Stritlo), Violinski koncert (Drmelj—Sijanca) in Staničeva—Svara). Dvorak: 5. simfonija »iz novega sveta« (Sijanca). — Grieg: Klavirski koncert v a molu* (Trost—Sijanca). — Lajore: Pesem jeseni (Sijanca). Lipovšek: Suita za godalni orkester (Svara). — Liszt: Les préludes (Sijanca) in Buchholz). — Mozart: Haffner — serena (Sijanca). — Rimski-Korzakov

Sport

Boks v Unionu

Po dolgih letih smo v soboto spet gledali boksarsko prireditev našemu mestu. ZSK Hermes je bil prireditev in je za nas nastopil največji svetovni boksar, ki je bil nastopil na zadnjem svetovnem prvenstvu, vsega skupaj je nastopilo sedem parov, od katerih sta bila dva juniorjska. Borec ostalih petih parov pa so bili po večini naši rojaki iz Jesenice in Kranja, od napovedanih pa je nastopil v ringu le bivši jugoslovanski prvak v svoji kategoriji, Eisenreich iz Zagreba. V celoti se lahko reče, da je bil program precej drugačen kakor pa so ga nam napovedovali prireditelji. Manjkali so najboljši krošči in tako so bili gledalci gotovo prikrašteni za najboljšo partijo. Brez oziroma dejstva pa so se vsi nastopajoči po svoji najboljši moči poskušali prikazati svetovnemu občinstvu svojo lepoto boksarskega sporta. To jim je več ali manj tudi uspelo in v dvorani je bilo precej navijanja in bodrenja kdaj za tega, kdaj za onega borca.

Tudi ta prireditev se je začela s četverturno zamudo, kar pa je razumljivo, saj je bil za postavljanje ringa le skopo odmerjen čas. Zadnja kinopredstava se je končala malo pred šest, do nastopa pa je bilo opravičeno še mnogo dela. Borilni prostor je bil lep, razsvetljen, tako da so gledalci tudi v zadnjih vrstah in na balkonih lahko razločno videli, kaj se dogaja na odru in sledili borbam med vrtni.

Kot prvi par sta nastopila dva juniorjska, ki sta pokazala, kako uspešno more se takšne stvari izvesti po pravem sportu. Posebej nam manjši Vilčnik iz Celovca je navdušil vse prisotne, saj je bil kakor petelinček. Vseeno se je zaganjal v svojega nasprotnika in mu dal lepe in tudi učinkovite udarce. Ob koncu igre ga je sodnik priznal za zmagovalca. Takoj za tem juniorjskim parom pa sta nastopila

Volčič in Majnik. Prvi Kranjčan, drugi Jesenčan. Oba sta imela veliko občinstva nase in zaradi tega je bilo tudi precej navijanja. Volčič se je pokazal za boljšega borca, ima boljše reflekse in je udarnejši kot njegov soborec. Majnik pa je pretrajal življenjski in ima močnejši udarec, žal pa tega premočkrat uporablja. Volčiča odlikuje tudi precejšnja gibčnost, številnejši udarci in pa dobro krilje z levega. Borba je bila lepa in napeta. Volčič je dal zmagovalce po točkah. V drugem paru sta nastopila Jesenčan

Pristov in Skafarj. Slednji je Ljubljanačan. Pristov je znan jesenjski boksar, ki razpolaga s precejšnjim repertoarjem boksarskega znanja. Vse zanimanje gledalcev je bilo pri tej igri obrnjeno na domačina Skafarja iz Ljubljane, Skafarju se pozna, da je dolga leta ni imel priložnosti intenzivnega treninga. Bil je neustičen, slabo je kril obrz in zaradi te hibe mu je nasprotnik pridelal udarce prav v obraz. Da je dolga leta počival je dokaz tudi to, da je po nekaj udarcih v obraz začel krvaveti z nosa, kar je pri bolj rutiniranih boksarjih redkost. Vsi ta večer ni bilo opaziti nobenega podobnega primera. V ostalem pa bi znal Skafarj postati uporabljen borca, saj ima precej močan udarec in dober refleks. Več pa bi moral uporabiti v borbi tudi levico, ki tudi v obrambi ni vedel, kaj bi z njo. Vse simpatije za časa borbe so bile na strani domačina Skafarja, vendar pa je ostal na koncu poražen. Vse se pa sliši, da smo imeli vsaj enega domačina, ki se je upal spustiti v borbo s precej boljimi borci. Najlepa borba vsega večera pa je bil nastop

je nastopil mali Vilčnik, ki je za glavo večjega nasprotnika že v prvi rundi kar trikrat položil na kolena. Tudi sicer je kar lepo boksar, seveda za svoja leta in ga je sodnik proglasil za mladinskega prvaka tega večera. V nadaljevanju tekmovala sta nastopila

Smole in Koprivnik. Oba sta Jesenčana. Izmed seniorskih parov je bila borba med obema najbolj enolična in ni mogla ogreti. Za zaključek boksarskega večera je bila borba med

Pristovom in Vidcem. Pristov je nastopil ta večer že v drugo in je prav v tej borbi pokazal mnogo več kakor prvi, ko se je pomeril s Skafarjem. Po postavi je bil Pristov manjši in slabši od svojega nasprotnika Kranjčana Vidca. Pristov je bil v tej igri dobro razpoložen in je bil v stalni ofenzivi. Vidca pa je bil čisto po ne potrebnem v vedni obrambi. Vidca je držal svojo desnico vsa preveč v obrambi in je le malokrat udarjal z njo. Pristov je tudi v tej borbi ostal zmagovalce, kar je gotovo zaslužil.

S tem je bil boksarski večer pri kraju. Na splošno se lahko reče, da so nam boksarji pokazali povprečen boks, saj je bilo vse preveč namernega, kar je bilo borecem samo v odpočitek. Sobotni boks pa je bil po dolgih letih za Ljubljano nekaj posebnega in v tem je vrednost tega nastopa. Z avtoriteto in strogotostjo je vodil vse borbe g. Blahušek s Celovca, sodnika za točke pa sta bila prav tako dva Celovčana.

Hermes : Gorenjska 3:1 (0:0)

Po dveh tednih smo se nam včeraj spet predstavili gorenjski nogometaši v borbi proti okrepjeni enajsterici Hermesa. Tekma je bila na stadionu Hermesa in se je brez slehernega vzroka začela s točno 15 minutno zamudo. Če že ni nikakih ovir, bi bilo v bodoče več kot dobro, da bi se športniki pokazali za točne, kar bi jim bilo le v čast.

Gorenjci so tudi tokrat nastopili v svoji najmočnejši postavi. Njihove vrste je okrepil tudi še Dorrien, član celovskega kluba KAC. Hermesani pa so imeli v svojih vrstah Smoleja od Ljubljane in Bajca od Mladike. Smole je igral srednjega napadalca, vendar pa mnogo manj uspešno kot bi sicer mogel in znal zaigrati na krilu. Menjača smo, da se bo Smole v sredi napadalnega kvadrata čisto pokvaril in da ga ni pametno postavljati na mesto kamor ne spada. Dober je bil Bajec v zvezi, vendar za hitro mostvo precej prepočasen. V ostalem je hermešan, aka enajsterica zapustila dokaj medel vtis. Ni bilo prave povezanosti in posebno v prvem delu igre vse preveč nabiranja. Dobra sta bila branilca, pa tudi vratar je zadovoljivo opravil svoje delo. Krilna vrsta je bila povprečna, le srednji krilce je opravil zadovoljivo svoje delo. V napadu je bil tokrat dober Brodnik, zadovoljil je Bajec, ostali pa so dali povprečno igro. Gole za hermešanske barve sta dala Brodnik dva in Bajec. Lep je bil gol slednjega.

Gostje so dali tokrat precej slabšo igro kot smo je videli od njih tedaj, ko so nastopili proti SK Ljubljani. V njihovi enajsterici bi bilo omeniti prav solidnega branilca Martelanca, prodornega Janežiča na levem krilu in pa do neke mere zadovoljivega Slokana na drugem krilu. V ostalem pa moštvo ni imelo svetlih točk. Moštvo se pozna, da nima za seboj kaj prida treninga in da se precej dolgo ni igralo z močnejšimi nasprotniki, kar bi jim dalo potrebno rutino, povezanost in skupno igro. Gorenjci so igrali bolj individualno in se prepogosto izgubljali v igračkah in čisto nepotrebnem driblingu, kar je bilo vsemu moštvo mnogo bolj v škodo kakor v korist.

O celi igri in obeh nasprotnikih ne gre, da bi izgubljali kaj več besed, ker sta dali obe moštvi, kakor že rečeno, medel nogomet, ki je del gledalcev v mnogih situacijah bolj zabaval, kakor pa, da bi jih ogrel, kar se tiče lepote igre same. Ta medelost je mnogo bolj neopravičljiva pri Hermesanih, saj se prav slednji ne morejo pritoževati, da so bili v težkih igrah zadnje čase prikrašteni. Lepih in dobrih nasprotnikov so imeli dovolj, kar pa so se naučili iz vsega tega, je bilo malo. In to malo smo videli večkrat. Gledalcev je bilo okrog tisoč, ki so več ali manj prišli na svoj račun. Tekmo je sodil g. Kos.

Obvestila Preveda

Prodaja drobovine za delavce pri težkih delih

V torek, dne 12. t. m., dobijo delavci pri težkih delih na odrezek »TD 9« dodatne živilske nakaznice za mesec november 1944 od št. 201.500 do 203.000 (s zelenimi črtami ali brez njih) drobovino v razmerju 25 do 50 dkg in sicer: 23 dkg ledvice, jeter ali sro ali 40 dkg vampov, govejih gobov ali 50 dkg pljuč.

Drobovino bodo prodajali mesarji: Corinove Stanko, Kastelle Alojzij, Lavtižar France, Petrič Jakob, Kočjan Jože in Selan France na mesarskih stojnicah na Pogačarjevem trgu od 8 do 15.

Imetniki dodatnih živilskih nakaznic od št. 201.500 do 204.000 dobijo drobovino popoldne, od št. 204.000 do 205.000 pa popoldne. Cena drobovine je sledeča: jeter, ledvi, ce, srea 22 lir, gobel, vranica 16 lir, pljuča in vampi 14 lir za kg.

MALI OGLASI

Služba doba
TKALCO
sprejemni tisk. Nasl. v upr. »Slov.« pod št. 10760.

Kupimo
PREŠITI ODEJE
v dobrem stanju, kupim za novoročnice. Naslov pošite v upr. »Slov.« pod št. 10782.

500 kg OTAVE
nujno potrebujemo — plačam dobro. Poudarje upr. »Slov.« pod št. 10788.

PISALNE STROJE
dobro ohranjene, bolj se znanke kupi takoj po najvišji ceni. Prodaja »Slovenec« Prešernova ul. 44.

STEKLENCE
vseh vrst, pletenke, pločevinaste sode in steklene odpadke stalno kupuje »Metalur«. Gospodarska cesta 16, naspr. Delavškega doma, tel. 52-88.

KINO »UNION« 12-13
Zena spada k možu!
»GOSPA SILVELINA«
Heinrich George, Maria Tashady, Carla Rust, Paul Richter
Predstave ob 16 in 18.

KINO »MATICA« 12-14
Vroč kot plamen je...
»CIGANSKA LJUBEZEN«
z Attilio Hörbiger, Heldenmarie Hatheyer
Predstave ob 16 in 18.

KINO »SLOGA« 12-16
Prekrasen glasbeni film
»TVOJE JE MOJE SRCE«
Benjamin Glögl, Theo Lingner
Predstave ob 16 in 18.

Milenco Kunst
Vsemogočni je poklical med svoje angelčke ljubljeno hčerko, edinko
Pogreb nepozabne hčerke bo v torek, dne 12. t. m. ob pol 3 popoldne z Zal, kapele sv. Marije, k sv. Križu.
Ljubljana, dne 11. decembra 1944.

Neoplašljiva:
STANA in MATIJA, stariša ter stara mama in stari ata.

Jože Požar
čevlarski mojster
Pogreb bo v sredo, dne 13. t. m. ob 9. uri popoldne z Zal, kapele sv. Krištofa, k sv. Križu.
Ljubljana, Sajevec, Gorenja vas pri Ribnici, dne 10. decembra 1944.

IVANA roj. NOVAK, žena; JOSKO, sin ter ostalo sorodstvo.

Mauser Franjo
šef elekt. teh. nar. gledal. v pok.
Blagopokojni leži na Zal, v kapeli sv. Nikolaja.
Pogreb bo v torek, dne 12. t. m. ob pol 3 popoldne izpred Viške cerkve na pokopališče Vič.
Ljubljana, 10. decembra 1944.

Globoko žalujoči:
Helena roj. Vrhunc, soproga; Jerica por. Likovnik, hči; Janez, sin; Cecilija, mati, Franje Likovnik, zet in ostalo sorodstvo

Najtoplejša zahvala
vsem, ki ste nam stali ob strani ali kakor koli izkazali pomoč in sočutje ob smrti naše ljubljane, nam nepozabne soproge, mame, stare mame, hčerke, sestre, tače, snah, svakinje in tete, gospe

Maksimilijane Weber
roj. Križaj
soproge viš. inšpektorja drž. žel.
Vsem številnim prijateljem in znancem, ki ste jo danes spremlili na njeni zadnji poti na pokopališče v D. M. v Polju k njenemu večnemu počitku, — Sv. maši zadušnici se bosta brali v sredo 15. t. m. ob 9/2 v farji cerkvi v D. M. v Polju in v soboto 16. t. m. ob 8 v cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.
Zalog, Ljubljana, Leoben, Graz, Linz, Kamnik, dne 6. decembra 1944.
Globoko žalujoči ostali.

STARE STROJNE DELE
tudi neuporabne, kupi Strojno tehnična c. 15, telefon 37-55.

ZBIRKA »SVET«

MARIJO SUHADOBNIK
V njen zadnji dom jo bomo spremlili v torek, dne 12. t. m. ob 15 z Zal, kapele sv. Petra, k sv. Križu. Sv. maši zadušnici se bo brala dne 19. t. m. ob 9/8 v cerkvi sv. Petra. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ji bili v življenju v pomoč, in vsem ki jo bodo spremlili na njeni zadnji poti.

Ljubljana, 11. decembra 1944.
Zalujoča rodbina.

FRANČEK GRADIŠEK
Nepozabnega pokojnika bomo spremlili k večnemu počitku v torek, dne 12. t. m. ob 4 pop. z Zal, kapele sv. Andreja, na pokopališče k sv. Križu.
Ljubljana, 10. decembra 1944.

Globoko žalujoči:
Jožeta roj. Lampič, žena; Franci, sin; Jožica, hčerka ter ostalo sorodstvo.

FRANČEK GRADIŠEK
NJEVOVE ZEMSKO OStanKE SMO POLOŽILI K VEČNEMU POČITKU 5. DECEMBRA NA TRZASKEM POKOPALIŠČU. SVETA MAŠA ZADUSNICA BO V SOBOTO 16. DECEMBRA ZJUTRAJ V CERKVI SV. PETRA. LJUBLJANA, SENOVO, 11. DECEMBRA 1944. ZALUJOČI OSTALI.

Valerija Reščič
Na njeni zadnji poti jo bomo spremlili v torek, dne 12. t. m. ob 2 popoldne z Zal, kapele sv. Jožeta na pokopališče, k sv. Križu.
Ljubljana, Sv. Peter pri Gorici, dne 10. decembra 1944.

Globoko žalujoči:
Abel Reščič, soprog; Divna, Danilo, otroka; Frane oče; Alojzija, mati ter ostalo sorodstvo.

NAKNADNO OBVESTILO!
Naša srčno dobra, nadvse ljubljena in skrbna mamica, gospa

Cecilija Krušič r. Podbregar
soproga trg. poslovojdje v pokoju je v soboto, dne 16. septembra 1944 ob pol 2 zjutraj, v 66. letu starosti, po tridnevnem življenju za vedno zatnila svoje utrujene oči. Pogreb se je vršil ob številni udeležbi domačinov v ponedeljek, dne 18. sept. popoldne na mestnem pokopališču. Našo blagopokojno, nenadomestljivo mamico, ki je bila dobra krščanska in narodnozavedna žena, najtopleje priporočamo v pobožno molitvi!

Po zadnjih vestih iz duhov. kroga je moj sin, naš brat in svak, prečastiti gospod

Bogomil Krušič
župnik v Saborskem kod Plaskova v 35. letu starosti in v 6. letu malništva je 15. januarja 1943 preminul. Našega vnetega borca za dobrobit človeštva in nemornega dušebrižnika — trpna tužna Like najtopleje priporočamo v pobožno molitve, njegove duhov. soproge pa prosimo, da se ga spominjajo pri oltarju. Sv. maši zadušnici za vseprijetelj umrlega člana naše cerkve preizkušene družine so se brale v domači župni cerkvi sv. Danijela in v Knittelfeldu. Celje, Knittelfeld, v decembru 1944.

V globoki neizmerni žalosti: Franc Krušič, soprog — oče; Danica, hči — sestra; Prof. Franjo, sin — brat; Milica Krušič, snaha — svakinja in vsi ostali sorodniki.

FRANČEK GRADIŠEK
Nepozabnega pokojnika bomo spremlili k večnemu počitku v torek, dne 12. t. m. ob 4 pop. z Zal, kapele sv. Andreja, na pokopališče k sv. Križu.
Ljubljana, 10. decembra 1944.

Globoko žalujoči:
Jožeta roj. Lampič, žena; Franci, sin; Jožica, hčerka ter ostalo sorodstvo.

FRANČEK GRADIŠEK
Nepozabnega pokojnika bomo spremlili k večnemu počitku v torek, dne 12. t. m. ob 4 pop. z Zal, kapele sv. Andreja, na pokopališče k sv. Križu.
Ljubljana, 10. decembra 1944.

Globoko žalujoči:
Jožeta roj. Lampič, žena; Franci, sin; Jožica, hčerka ter ostalo sorodstvo.

GUNNAR GUNNARSSON:

NA BREGU ŽIVLJENJA

Roman 78

Stopila je po dvorišču sem in tja in zaklakala z malce nejevoljnim glasom. Pa se zmeraj ni bilo odgovora. Potem je nehala klicati in je šla spet noter. Sera Sturla in Finnur sta prišla in se usedla za mizo. Govorila sta, da bo to leto bržkone dobra letina za pašo. Sigrun je pozvala otroke:

»Ali niste videli kje Solvija in Blido?«
»Pač, pač, videli so ju. A to je bilo že zdavnaj — okrog polodne.

Sera Sturla je postal pozoren.
»No, bosta že prišla,« je rekla Sigrun in sedla. Začeli so kosit.

A Sera Sturla je postal žudno nemiren. Pojedel je juho, a ko so mu ponudili skledo z ribami, jo je dolgo držal v roki, ko da bi izbral kose — in jo je potem dal drugim, ne da bi si kaj vzela. Oba prazna prostora z neotaknjenima krožnikoma sta mu vzela ves tek. Sigrun se je začudena ozrla vani, ko je dal skledo dalje. »Ali ne boste jedli, Sera Sturla?« Sveže ribe so,« je rekla.

Zmajal je le z glavo, porinil je zvit prtič v obroč in vstal.

»Dobro tek,« je dejal — in se priklonil gospodinjici: »Najbolje bo, da grem ven in pogledam, kje sta otroka,« je dodal.

Vsi so hoteli iti zdaj namesto nje, tudi Finnur je vstal. Sigrun je župnika zaprosila, naj vendar ostane, da bo že ona poslala po otroka. A Sera Sturla je bil že na pragu.

»Ne, ne, zdaj grem,« je na kratko odvrnil in se premagoval, da bi prikril svoj nemir. »Vi le kar sedite.«
Ko je prišel ven, je zaklical otroka po imenu — še in še. A ker ni dobil odgovora, je odšel na eno od čeri, odkoder je lahko videl daleč vzdolž fjorda. Z roko si je zasenčil oči, ker je, da sta se večkrat igrala tam zgoraj ni mogel otrok nikjer odkriti. Vedel je, da ste se večkrat igrala tam zgoraj med klečmi in je odšel še bolj navzgor. Spet pa je poklical — dolgo je prisluškoval, vendar zaman. Edini odgovor, ki ga je dobil, je bil odmev njegovih lastnih klicev, ki se je od-

bijal od čeri do čeri in postajal zmeraj tišji, dokler ni zamrl. Ko ga z župnišča niso mogli več opaziti, je začel teči, skakal je s te kleti na drugo, spet klical — a vselej ga je obdala tišina bolj na gosto in težje. Ko je menil, da otrok ni tu med čerami, je krenil proti domu. Skušal je iti počasi; silna teža ga je navdajala in ves je bil zasopel. »Zdaj sta brez dvoma že doma,« se je skušal pomiriti.

A domov in še ni bilo.
Vzel je klobuk v roke.
»Grem dol v mesto in bom povprašal,« je dejal. »In potem bom šel še po bregu. Če bi hoteli koga poslati tja dol? Med čerami sem že iskal...«

Odšel je z naglimi koraki.
Sigrun in Finnur sta se zdaj tudi vznemirila. Finnur je šel sam vzdolž obale, spotoma je dobil župniške kornije, stopil je k enemu od njih, vzel vrvice iz žepa in mu je protaknil skozi gobec, poiskal si je žilavo korenino, ki jo je z nožkom brž obdelal, se povzpeli konju na hrbet in zdruvil do konca fjorda in spet nazaj in vse k čerem. Konj je bil kmalu ves oblit z znojem in travnato zelene pone so mu v velikih kosmičih frčale iz gobca.

Medtem je bil Sera Sturla odšel dol k hišam ob sidrišču. Vstopil je v prvo hišo, ki je prišel mimo nje.
»Ali ste kaj videli Blido?« je vprašal. Njegov glas je bil še miren, a tišna brezbržna trdnost, ki jo je s tru-

dom izražal s pogledom, ni bila več pristna.

Nič — ali je izginila?
Ne, ne, le da otrok, to se pravi nje in Solvija, ni bilo h kosilu o pravem času. Seveda, bržkone sta se kje igrala in se začela. Pa naj oprostijo — in je brž odšel.

Šel je od hiše do hiše.
»Ali ste kaj videli Blido?«
Nihče je ni videl, vsaj zdaj ne. A nekaj ljudi je bilo videlo njo in Solvija že prej tu in tam. »Pa kdaj približno?« je vprašal župnik. »No, takole krog polodne, mislim,« so se glasili odgovori.

Šel je naprej.
»Ali ste kaj videli Blido?«
A nihče ni vedel, kje bi bila.

Prispel je do hiše hromega sedlarja. Eno od oken je bilo odprto. Ko je bil Sera Sturla skoraj pod oknom, je obstal, zakaj vreščeti glas mršavega sedlarja mu je udarjal na uho. Nič ne navadnega ni bilo, da je sedlar pri delu pel — navadno si je verze sam skoval. A to pot je postal Sera Sturla kar pozoren in je obstal in poslušal. Razločno je slišal sleherni sedlarjevo besedo:

»Dolgi pastor okoli hodil v suknji vsej napeti; nihče kot on ne hodi, pa mož le večkrat pade, kakor to in ono božje jagnje... Čeprav je pastor še tako krotak,

da, da, da, da in takšno božje jagnje...«

Sera Sturla se je zdrnil. Za hip je pozabil na otroka, a strah je običal v njegovi najbolj notranji notranjosti kot nemir zadaj za mislimi, ki so se pojavile. Dolgi pastor — to je pač on. A le kako... Spomnil se je, da se mu je še nedavno zadelo, da Björg z Bergija spet pričakuje otroka. Vendar o tem ni mogel razmišljati, niti je vprašati — in je stvar pustil in jo spet pozabil. — Saj je s svojim fantkom že zmeraj živel v župnišču. A ta reč je že tako napredovala, da je bilo to, kar je bil faktor Thorsden le omenil, že splošno mnenje ljudi? Skoraj bi se mu bilo zvrtilo.

Sedlar, ki je bil za čas prenehal, je začel iznova peti isto pesem, kar je župniku prepadlo te misli in se je spet spomnil, zakaj je bil tu. Bojazni zaradi otroka, zlasti za Blido, se je pojavila s podvojeno silo. Napravil je ovine, da bi obšel sedlarjevo hišo, ne da bi mu bilo treba iti mimo okna, ki se je skozi njega razlegalo petje.

In šel je dalje — od hiše do hiše.
»Ali ste kaj videli Blido?«
Povsod isto vprašanje, a glas, ki je z njim izpraševal, ni bil več tako miren. In ne da bi se zavedal, mu je postal pogled nemiren in begajoč.
»Ali ste kaj videli Blido?«
A nikjer ni mogel dobiti zadovoljivega odgovora.